

dr. DRAGICA HARAMIJA

Pedagoška fakulteta in Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru, Koroška cesta 160, 2000 Maribor
telefon: 02 229 36 40
e-naslov: dragica.haramija@um.si

- redna profesorica, doktorica (habilitirana za področje slovenska književnost, podpodročje mladinska književnost)

Predavanja za vzgojitelje, učitelje, mentorje bralne značke za vrtce, OŠ in SŠ:

Trajanje: 2 šolski uri ali po dogovoru.

1 *Kako izbirati primerne kakovostne knjige*

Predavanje se osredinja na razvoj bralne pismenosti pri prostočasnem branju (branju za zabavo) otrok in mladostnikov ter na spodbujanje družinskega branja v predšolskem obdobju. Izobraževalni sistem od vrtca do konca srednje šole spodbuja branje leposlovja in informativne literature, pri čemer so pomembni kriteriji izbora knjig za branje otrok in mladostnikov naslednji:

- kakovost dela: spoznavna, etična, estetska vrednost besedila (in ilustracije),
- skladnost s Kurikulumom za vrtce in Učnim načrtom za slovenščino za OŠ in SŠ, razvijanje različnih metod ob spoznavanju leposlovja,
- razmerje med branjem domačega in prevedenega leposlovja,
- razmerje med branjem kanonskega (klasičnega) in sodobnega leposlovja,
- vsebina glede na starost bralca/poslušalca (v predbralnem obdobju),
- oblika knjige (slikanica brez besedila, strip, slikanica, ilustrirana knjiga, knjiga brez ilustracij),
- primerna dolžina besedila (kar je pomembno predvsem za mlajše otroke),
- upoštevanje drugih dejavnikov in interesa otrok,
- navajanje otrok na razlikovanje leposlovnih in informativnih knjig, razlikovanje jezikovnih prvin v besedilih,
- raznolikost literarnih besedil glede na književne zvrsti, vrste in žanrsko pripadnost.

Bralna pismenost je pomembna za delovanje ljudi v družbi, zato je predstavljeno tudi gradivo, ki sodi v lahko branje (in je napisano v lažje berljivi obliki z oblikovnimi ali vsebinskimi prilagoditvami), saj je le-to v pomoč otrokom priseljencem in otrokom s posebnimi potrebami.

Glede na ciljno populacijo, ki zanima mentorja branja, so poudarki na: (a) slikanici in njenih izraznih možnostih predvsem skozi kratkoprozna besedila, (b) pripovedih in mladinskih romanih, slednji so v zadnjem desetletju doživeli bogat razcvet tem in motivov, ki so privlačni za sodobnega mladostnika, meja mladinskega romanopisja se tematsko in slogovno pomika iz otroške književnosti v književnost za mlade odrasle.

Izbrana literatura:

HARAMIJA, D. (2004). Književna, knjižna in knjižnična vzgoja v vrtcu in v prvem triletju osnovne šole. *Slov. šoli*, letn. 9, št. 1. 13–19.

HARAMIJA, D. (2010). *Holokavst skozi otroške oči*, (Knjižna zbirka Redkosti). Murska Sobota: Franc-Franc.

HARAMIJA, D. (2011). Spodbujanje jezikovnih zmožnosti pri predšolskem otroku s književno vzgojo. V: *Kakovost procesa učenja in poučevanja jezika v kurikulumu za vrtce*. Ljubljana: Supra. 30–37.

HARAMIJA, D. (2012). *Nagrajene pisave: opusi po letu 1991 nagrajenih slovenskih mladinskih pripovednikov*. Murska Sobota: Franc-Franc.

HARAMIJA, D. (2015). *Vloga živali v mladinski književnosti*. Murska Sobota: Franc-Franc.

HARAMIJA, D. (2016). Lahko branje. V: *Med didaktiko slovenskega jezika in poezijo: ob 80-letnici Jožeta Lipnika*. Ur. Marko Jesenšek. 299–317.